

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem ve věci

žalobce: **U. U.**
ev. č. X
st. přísl. X,
v ČR pobytem X
adresa pro doručování: X

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 8. 3. 2021, č. j. OAM-21/ZA-ZA04-VL16-2021

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se domáhal zrušení rozhodnutí ze dne 8. 3. 2021, č. j. OAM-21/ZA-ZA04-VL16-2021 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný rozhodl o zamítnutí jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Žaloba

2. Žalobce namítal, že žalovaný porušil § 3, § 2 odst. 4, § 50 odst. 2, 3 a 4, zák. č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“). Žalovaný pak porušil § 23 c, § 16 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 14 a zákona o azylu. Dle názoru žalobce žalovaný pochybil, neboť řádně nezjistil skutkový stav věci a nepřihlédl ke všem rozhodným skutkovým okolnostem.
3. Žalobce dále namítal, že žalovaný nesprávně aplikoval § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu. Žalobce totiž v rámci řízení uváděl důvody, které mohou být přinejmenším relevantní ve vztahu k udělení doplňkové ochrany. Konkrétně žalobce uváděl důvody obavy z jednání osoby, které způsobil škodu na jejím vozidle. Žalobce v souvislosti s tím uvedl, že se v zemi přestal cítit bezpečně. Žalovaný však tyto důvody vyhodnotil jako čistě ekonomické důvody odchodu z vlasti. Žalobce se tedy obává nebezpečí vážné újmy ze strany nestátního subjektu, neboť i nestátní subjekt může být v souladu se zákonem o azylu původem pronásledování nebo vážné újmy. V rozhodnutí žalovaného pak chybí argumentace, zda by se žalobci v jeho konkrétním případě dostalo efektivní ochrany ze strany příslušných státních orgánů.
4. Žalobce dále namítal, že žalovaný v napadeném rozhodnutí nepracuje prakticky s žádnými informacemi o zemi původu. Jako jediné podklady pro vydání rozhodnutí byly použity Informace OAMP- Uzbekistán- Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 22. 5. 2020 a Informace Ministerstva zahraničních věcí ČR, č. j. 102817/2019-LPTP ze dne 7. 3. 2019. Z odůvodnění však nevyplývá, jaké konkrétní informace z těchto zpráv žalovaný využil ke zjištění stavu věci, neboť v odůvodnění na ně neodkazuje a ani z nich nevyvozuje žádné skutkové závěry.

III. Vyjádření žalovaného

5. Žalovaný ve vyjádření především uvedl, že postupoval zcela v souladu se zákonem o azylu, neboť tvrzeným důvodem žalobce byla snaha vydělat si v ČR finanční prostředky na živobytí rodiny a zaplacení finančního dluhu v zemi původu. V podrobnostech odkázal na napadené rozhodnutí a obsah správního spisu.

IV. Posouzení věci krajským soudem

6. Krajský soud v Brně přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů, jež žalobce uplatnil v žalobě (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, a ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
7. Krajský soud v Brně dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Soud při svém rozhodování vyšel z následujících skutečností, úvah a závěrů.
8. Soud předně uvádí, že nenalezl žádná pochybení žalovaného, pokud jde o zjišťování skutkového stavu. Z odůvodnění rozhodnutí vyplývá, že žalovaný při rozhodování vycházel převážně z tvrzení žalobce, přičemž mu při pohovoru byly kladeny otázky směřující ke zjištění důvodů opuštění Uzbekistánu, dále například otázky týkající se toho,

zda zaznamenal ve vlasti dříve nějaké obtíže, apod. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57: „Není povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují.“ Postup žalovaného byl zcela vyhovující a v souladu s konstantní judikaturou. Naopak není patrné, že by řízení bylo vedeno jakkoli neobjektivně či jednostranně.

9. Co se týče podkladů pro vydání rozhodnutí, shromáždil žalovaný podklady, jejichž výčet uvedl na straně 3 rozhodnutí, přičemž žalobce měl možnost se k nim vyjádřit či navrhnout jejich doplnění, žalobce však k nim žádné výhrady neměl. Podklady, které žalovaný využil, plně odpovídají náležitostem, které jsou na podklady pro vydání rozhodnutí standardně kladeny. Zcela odpovídají požadavkům § 23c písm. c) zákona o azylu. Nejvyšší správní soud ve vztahu ke shromážděným podkladům v rozsudku ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 – 81 uvedl: „Při používání informací o zemích původu je nutné dodržovat následující pravidla. Informace o zemi původu musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné.“ Také těmto požadavkům podklady shromážděné žalovaným zcela vyhovují.
10. Stěžejní námitkou žalobce je, že se domnívá, že žalovaný pochybil, pokud jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu. Žalobce v žalobě konkrétně vytkl žalovanému, že ten se dostatečně nevypořádal s obavami žalobce, které má mít v souvislosti s možným jednáním osoby, které způsobil škodu na vozidle.
11. K tomu soud uvádí následující. Zákon o azylu předpokládá zamítnutí žádosti žadatele o mezinárodní ochranu pro zjevnou nedůvodnost z několika důvodů. V případě žalobce se jednalo o důvod podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu, kdy toto ustanovení konkrétně uvádí, že *žádost o udělení mezinárodní ochrany se zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a, a zároveň uvádí pouze ekonomické důvody.*
12. Předpokladem pro zjevnou nedůvodnost žádosti dle uvedeného ustanovení je tedy současné naplnění dvou podmínek – uvádění výhradně ekonomických důvodů žadatelem a současné neuvádění skutečností svědčících o tom, že by žadatel mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu. V dané věci proto bylo podstatné posoudit, zda byly naplněny obě tyto podmínky, a na základě toho, zda žalovaný postupoval správně, pokud žádost zamítl.
13. Žalovaný své rozhodnutí odůvodnil tím, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že důvodem odchodu žalobce z vlasti a podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla jeho snaha vydělat si finanční prostředky na živobytí a zaplacení dluhu, který má v zemi původu z důvodu havárie způsobené cizím motorovým vozidlem.
14. Žalobce v žádosti uvedl, že v ČR by chtěl zůstat ještě dva nebo tři roky a pracovat, neboť musí živit celou rodinu. Dalším důvodem je, že v zemi původu měl autonehodu a poškodil půjčené auto. Osoba, která mu vozidlo půjčila, chce uhradit škodu. V pohovoru pak především uvedl, že se v zemi původu přestal cítit bezpečně, neboť člověk, kterému

poškodil auto, mu dvakrát volal a sdělil mu, že tam má kamaráda, který se žalobcem bude řešit vzniklou škodu. Doplnil, že na konci roku 2018 si jeho kamarádi otevřeli autoservis, kde žalobce jeden měsíc pracoval a přivezli tam auto na opravu. Při zkušební jízdě žalobce narazil do betonového svodidla, protože bylo náledí. Auto odvezli zpátky do servisu, kde řekli, že karosérie se nedá opravit. Majitel vozidla poslal svého řidiče do autoservisu, který následně sdělil, že toto vozidlo již nechce a požaduje jiné nepoškozené. Jednalo se o luxusní Toyotu Camri. Řidič žalobci sdělil, že pokud nezaplatí peníze, tak věc předá soudu. Řidič žalobce doma několikrát navštívil a dotazoval se, kdy mu dá peníze za účelem koupě nového vozidla. Obdobné vozidlo v zemi původu stojí 50 000 až 60 000 tis USD. Peníze žalobce neměl, a proto dal řidič věc k soudu. To se dozvěděl po odchodu z vlasti. Řidič žalobce po jeho odjezdu ještě dvakrát hledal doma, ale pak už se neobjevil. Pokud by soud stanovil povinnost zaplatit škodu, pak ji nemá z čeho uhradit a přišel by o dům a jiný majetek. Proto chce zůstat zde a vydělat si peníze. Žalobce pak uvedl, že majitel vozidla byl státní zaměstnanec a nezaplatil-li by žalobce škodu, tak by mohl využít svého vlivu a dostat žalobce do vězení. Obyčejní lidé se dohodnou na normálních podmínkách (např. spokojí se pouze s opravou vozidla).

15. Z popisu příběhu žalobce neplyne, že by měl s řidičem či majitelem vozidla konflikt. Žalobce uváděl, že majitel vozidla prostřednictvím svého řidiče po něm požadoval uhrazení vzniklé škody. Ani v souvislosti s návštěvami u žalobce doma, a to i po jeho odjezdu ze země původu, žalobce nezmiňoval žádné konkrétní potíže, které by on či jeho rodina měli mít. Je právem poškozeného, pokud uplatní nárok na náhradu škody u soudu občanskoprávní cestou. Za domněnku pak lze považovat tvrzení žalobce, že by majitel vozidla využil svého vlivu a v důsledku nesplacení náhrady škody by žalobce skončil ve vězení.
16. Soud dává žalobci za pravdu v tom, že v pronásledování ze strany soukromých osob může v některých případech odůvodňovat udělení mezinárodní ochrany. Nejvyšší správní soud například v rozsudku ze dne 16. 9. 2008 č. j. 3 Azs 48/2008 - 57 dospěl k tomu, že soukromé osoby mohou být původci pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu, a též vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu. V usnesení č. j. 5 Azs 7/2019 – 36 ze dne 10. 10. 2019 Nejvyšší správní soud připomněl, že: „*Pokud je zjevné, že orgány v zemi původu nejsou schopny (např. proto, že vůbec neexistují) či ochotny (např. proto, že určitou skupinu ve společnosti systematicky odmítají chránit, ač ji samy neperzekuuji) poskytnout účinnou ochranu před vážnou újmu způsobenou nestátními subjekty, rovněž nelze po žadateli požadovat, aby se na tyto orgány obracel. Současně podotkl, že břemeno tvrzení ohledně nedostupnosti (resp. nedostatečnosti) ochrany v zemi původu leží na straně žadatele.*“
17. To však případ žalobce není. Žalobce ani při pohovoru neuváděl konkrétní obavy třeba z násilného jednání řidiče či majitele vozidla. V této souvislosti lze dodat, že žalobce na území ČR přicestoval na přelomu července a srpna 2019, přičemž o mezinárodní ochranu požádal v lednu 2021, tedy více než rok a půl po svém příjezdu, poté co obdržel rozhodnutí o správním vyhoštění, což dále snižuje věrohodnost tvrzení žalobce o prezentovaných obavách.
18. Žalovaný proto adekvátně tvrzením žalobce v rozhodnutí uvedl, že z výpovědi žalobce jasně vyplynulo, že důvodem jeho odchodu z vlasti byly výhradně ekonomické důvody. Žalobce neuvedl žádné skutečnosti svědčící o hrozbě jeho možného pronásledování či

vážné újmě. Rovněž neuváděl žádné potíže se státními orgány či nezmiňoval nic o trestním stíhání.

19. Vytyká-li žalobce, že se žalovaný nezabýval jeho možným pronásledováním ze strany soukromé osoby (věřitele), respektive tím, zdali je v Uzbekistánu dostatečná možnost se v případě problémů se soukromými osobami, obracet se na státní orgány, soud konstatuje, že žalobce toliko uváděl postup řidiče či majitele vozidla při uplatňování náhrady škody. Konkrétně nezmiňoval obavy z jejich výhrůžek či násilného jednání. Žalobce pak neuváděl pronásledování ze strany státních orgánů. Žalovaný se proto ani dostupností vnitřní ochrany v zemi původu zabývat nemusel.
20. Na základě výše uvedených důvodů je proto třeba dospět ke shodnému závěru, k jakému došel žalovaný, tedy že žalobce uváděl ekonomické motivy žádosti (snaha vydělat na živobytí rodiny a splacení dluhu v zemi původu) a zároveň nesdělil žádnou skutečnost, která by nasvědčovala jeho možnému pronásledování či hrozbě vážné újmy. Obě podmínky předpokládané ust. § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu v dané věci byly tedy naplněny a žalovaný proto postupoval správně a v souladu se zákonem, pokud žádost žalobce zamítl jako zjevně nedůvodnou.
21. Jakkoli soud nemá v úmyslu jakkoli zpochybňovat nelehkou ekonomickou situaci žalobce, není tato bez dalšího důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, respektive pro posouzení žádosti jako důvodné. Nad rámec uvedeného lze dodat, že i kdyby žádost žalobce žalovaný posuzoval meritorně, důvodem pro udělení mezinárodní ochrany nemohou být samy o sobě případné problémy žalobce se soukromými osobami ohledně splacení škody. K tomu Nejvyšší správní soud již dříve uvedl, že „*obtíže žadatele o azyl, spočívající v nemožnosti splacení dluhu soukromým osobám v zemi původu, nelze bez přistoupení dalších zvláštních zřetele hodných okolností vnímat jinak než jako důvody ekonomické, nepostačující k udělení azylu podle § 14 [zákonu o azylu]*“ (viz rozsudek ze dne 15. 12. 2003, č. j. 4 Azs 31/2003 – 64). V dané věci však žalobce žádné jakékoli zvláštní okolnosti týkající se vymáhání jeho dluhu (škody) netvrdil. Za takové skutečnosti nelze považovat návštěvy řidiče u žalobce doma s dotazem, kdy uhradí škodu a ani uplatnění vzniklé škody na vozidle u soudu občanskoprávní cestou.
22. Pro úplnost si soud dovoluje odkázat též na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 9. 2019 č. j. 5 Azs 392/2018-30, kde je mj. uvedeno: „*Krajský soud se otázkou nebezpečí brozícího stěžovateli v případě návratu taktéž zabýval, přičemž ve shodě s žalovaným odkázal na informaci Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 22. 11. 2017, podle níž „dle aktuální legislativy žádný postih či nebezpečí neúspěšným žadatelům o mezinárodní ochranu v zahraničí nehrozí; uzbecké orgány výběrově vyslychají navracející se osoby, avšak ekonomičtí či studijní migranti je obvykle nezajímají. „Zde je třeba podotknout, že stěžovatel opustil zemi původu výlučně z ekonomických důvodů (chtěl si vydělat na úhradu dluhů vzniknuvších před jeho odchodem z vlasti). Také tvrzení stěžovatele, že v Uzbekistánu hrozí perzekuce osobám vracejícím se z nelegálního pobytu v zahraničí, případně že je na osoby vypovězené z EU nablíženo jako na inklinující k islamistickému extremismu, ze zpráv o zemi původu založených ve spise.“ Soud k věci dále dodává, že ani z Informace MZV ČR, č. j. 102817/2019- LPTP ze dne 7. 3. 2019 neplyne, že by neúspěšným žadatelům o azyl hrozil v zemi původu nějaký postih.*
23. Závěrem soud uvádí, že institut mezinárodní ochrany je třeba vnímat jako skutečně výjimečný prostředek, kterým je možné v mimořádných případech zajistit pomoc lidem z

oblastí, kde hrozí porušování jejich práv ve smyslu mezinárodních konvencí. To však případ žalobce není. Pokud má žalobce v úmyslu svůj pobyt v ČR legalizovat, je třeba postupovat podle předpisů cizineckého práva, zejména dle zákona č. 326/1999 S., o pobytu cizinců. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004-94, uvedl: *„Azylové řízení je prostředkem poskytnutí ochrany těm příslušníkům cizích států, kteří jsou na území státu původu vystaveni pronásledování ve smyslu tohoto zákona nebo kteří mají odůvodněný strach z takového pronásledování. Jak je patrné, zákonodárce nekonstruoval toto řízení jako prostředek k legalizaci pobytu na území České republiky či jako možnost získat zde pracovní povolení. Jestliže tedy stěžovatel žádá o legalizaci pobytu v České republice, bude se muset podrobit režimu jiného zákona, a to bez ohledu na "složitost mechanismů", které tento upravuje.“*

V. Závěr a náklady řízení

24. Soud tak neshledal žádný z uplatněných žalobních bodů důvodným a nad rámec uplatněných žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, jež by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti. Soud proto žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
25. Výroky II. a III. o náhradě nákladů řízení jsou odůvodněny ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., když úspěšnému žalovanému nevznikly náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti a žalobce nebyl v řízení úspěšný, pročez nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 31. srpna 2022

JUDr. Petr Polách, v. r.
samosoudce